

Sygn. akt I C 39/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 września 2016 roku

Sąd Okręgowy w Gliwicach I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodnicząca:	SSO Łucja Oleksy-Miszczyk
Protokolant:	Wioleta Motyczka

po rozpoznaniu w dniu 25 sierpnia 2016 roku w Gliwicach

sprawy z powództwa K. B.

przeciwko (...) w G., R. K. (2), A. C.

o zapłatę

1. zasądza od pozwanych (...) w G. oraz R. K. (1)

i A. C. solidarnie na rzecz powoda K. B. kwotę 119.785,- (sto dziewiętnaście siedemset osiemdziesiąt pięć) złotych z odsetkami

w wysokości 13% w stosunku rocznym za okres od dnia 18 lutego 2013r. do

22 grudnia 2014r. i 8% w stosunku rocznym od 23 grudnia 2014r. do 31 grudnia 2015r. oraz odsetkami ustawowymi za opóźnienie począwszy od 1 stycznia 2016r. – zastrzegając, iż egzekucja z majątku pozwanych R. K. (1) i A. C. może być prowadzona, gdy egzekucja z majątku pozwanego (...)w G. okaże się bezskuteczna;

2. w pozostałej części powództwo oddala;

3. zasądza od pozwanych solidarnie na rzecz powoda kwotę 27.278,- (dwadzieścia siedem tysięcy dwieście siedemdziesiąt osiem) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu;

4. nakazuje pobrać od pozwanych solidarnie na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Gliwicach kwotę 1.209,32 (tysiąc dwieście dziewięć 32/100) złotych tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych.

SSO Łucja Oleksy-Miszczyk

Sygnatura akt I C 39/13

UZASADNIENIE

Powód K. B. wniósł o zasądzenie od pozwanych (...) w G. oraz R. K. (1) i A. C. solidarnie kwoty 120.488,82 zł z odsetkami od dnia wytoczenia powództwa. W uzasadnieniu powód podniósł, iż w ramach prowadzonej działalności gospodarczej w oparciu o umowę o roboty budowlane wykonał na rzecz (...) w R. prace polegające na uszczelnieniu i naprawie przewodów kominowych. Cegłę, służącą do przemurowania kominów powód zakupił u pozwanych. Mimo prawidłowego wykonania prac w przemurowanych kominach ujawniły się wady i powód został wezwany przez Spółdzielnię do ich usunięcia. Z ustaleń dokonanych przez powoda wynika, że wystąpienie wad wynikało z tego, iż

cegła użyta do przemurowania kominów nie posiadała właściwości o jakich zapewniał producent. Ostatecznie powód przystąpił do usunięcia wad i usterek w przemurowanych kominach. Prace te wykonał na własny koszt. Na dochodzoną przez powoda kwotę składają się koszty materiałów budowlanych, koszty robocizny oraz utracony przez powoda zarobek, albowiem w czasie wykonywania robót naprawczych powód nie miał możliwości wykonywania innych zleceń.

Pozwani wnieśli o oddalenie powództwa. Przyznali, że pozwany sprzedał powodowi cegłę w ilości 5.830 sztuk, jednak zaznaczyli, iż powód nie informował pozwanego w jakim celu kupuje cegły, a tym samym sam dokonał wyboru nabywanego materiału. Zaprzeczyli aby cegły miały wady fizyczne i wywodzili, że sprzedaż wyrobów budowlanych opiera się na deklaracjach zgodności tych wyrobów z normami. Niezależnie od tego pozwani podnieśli, że uszkodzenia kominów są wynikiem niewłaściwego wykonania robót przez powoda, w szczególności niewłaściwego wykonania czapy kominowej. Pozwani wywodzili również, że powód nie wykazał, aby kominy wybudowane zostały z cegły zakupionej w (...). Zakwestionowali również wysokość roszczenia (odpowiedzi na pozew k.186, 199,212).

Sąd ustalił co następuje:

Powód prowadzi działalność gospodarczą pod firmą (...). Od dłuższego czasu zaopatrywał się w materiały budowlane u pozwanego (...) w G., przy czym materiały te nabywał w hurtowni mieszczącej się w B.. Współpraca stron układała się poprawnie.

W dniu 24 marca 2009 roku powód zawarł z (...) wR. (...) umowę, na mocy której zobowiązał się do wykonania uszczelnienia i naprawy kominów w budynkach przy ul. (...) w R. i P. w C.. Cegłę niezbędną do przemurowania naprawianych kominów powód kupił w pozwanym (...) w G. (faktury k. 34 i nast., zeznania świadków K. J., C. M., A. M., M. T. złożone na rozprawie w dniu 4 czerwca 2013r. k. 292 i następne, zeznania powoda złożone na rozprawie w dniu 2 lipca 2013r. k. 334).

Powód wykonał roboty związane z naprawami kominów. Prace te zostały odebrane bez zastrzeżeń – odnośnie budynku przy (...)w C. w dniu 2 czerwca 2009r., (...)w R. (...) w dniu 17 czerwca 2009r., (...) w R. Śl. w dniu 27 lipca 2009r., (...) w dniu 27 lipca 2009r., (...) w dniu 18 sierpnia 2009r., (...) w C. w dniu 30 grudnia 2009r. (protokoły odbiorów k. 26-31). Wyremontowane kominy uzyskały również pozytywną ocenę kominiarską (opinia kominiarska odnośnie budynków przy ul. (...) w R. Śl. k. 32, informacja (...) odnośnie budynku przy (...) w C. k. 33).

W roku 2010 w remontowanych kominach pojawiły się uszkodzenia wynikające z odpadania tynków i rozwarstwiania się cegły. (...) w R. wezwała wówczas powoda do usunięcia tych uszkodzeń w ramach udzielonej gwarancji (zeznania świadków K. J., C. M., A. M., M. T. złożone na rozprawie w dniu 4 czerwca 2013r. k. 292 i następne, zeznania świadka E. K. (1) i powoda złożone na rozprawie w dniu 2 lipca 2013r. k.333, 334, pisma Spółdzielni z dnia 28.09.2010r. i z dnia 11.06.2011 – k. 62,63).

Powód doszedł do przekonania, że usterki w remontowanych uprzednio kominach powstały na skutek tego, iż cegła użyta do ich przemurowania nie miała właściwości o jakich zapewniał producent. W związku z koniecznością wykonania napraw uszkodzonych kominów wystąpił do Sądu Rejonowego w Rudzie Śląskiej z wnioskiem o zabezpieczenie dowodu z opinii biegłego na okoliczność właściwości fizyko-chemicznych cegły użytej do wykonania robót oraz ustalenia przyczyn odpadania tynków z tychże kominów i ustalenia związku przyczynowego pomiędzy właściwościami cegły, a powstaniem wad. Dowód ostatecznie nie został zabezpieczony, albowiem nie zdołano w odpowiednim czasie znaleźć biegłego, który podjąłby się wykonania opinii (akta I C 610/11 Sądu Rejonowego w Rudzie Śląskiej).

Powód informował pozwanych o pojawiających się wadach, wskazując, że ich źródłem są w istocie wady zakupionej u pozwanego cegły. Informacje te powód przekazywał ustnie pozwanym, a także osobie zatrudnionej w hurtowni pozwanego, w której cegła została nabyta. W lipcu i sierpniu 2010 r. powód wystosował do pozwanych pismo w tej sprawie (pismo z dnia 2 lipca 2010r. k. 121, pismo z dnia 9 sierpnia 2010r. k. 122). Odbyło się spotkanie, w którym udział wzięli powód, pozwany R. K. (1) oraz M. S. (producent cegły). Strony nie doszły do konsensusu. Wnioskiem

złożonym w dniu 11 czerwca 2012r. powód zaważał pozwanych do próby ugodowej. Do zawarcia ugody nie doszło (akta VIIGCo 88/12 Sądu Rejonowego w Gliwicach).

W związku z tym, iż nie doszło do zabezpieczenia dowodu w trybie postępowania sądowego powód prywatnie zlecił sporządzenie ekspertyzy właściwości użytej do przemurowania kominów cegły. Badania zostały wykonane w okresie od 23 marca do 27 kwietnia 20102r. przez (...) w K. (k. 76 i nast.). Na podstawie przeprowadzonych badań sporządzono ekspertyzę techniczną w sprawie jakości cegieł wbudowanych w konstrukcję kominów. Z ekspertyzy wynika, iż cegła nie posiada odpowiednich warunków technicznych ani pod względem nasiąkliwości ani mrozoodporności. Przeprowadzone badania wykazały już po 20 cyklach zamrażania i odmrażania wystąpienie licznych istotnych uszkodzeń cegły (ekspertyza (...) w K. k. 86 i nast., zeznani świadka K. K. na rozprawie w dniu 2 lipca 2013r. k. 333).

Jak wynika z opinii biegłego H. K. prace związane z przebudową kominów ponad połacią dachową budynku przy ul. (...) w R. i przy ul. (...) w C. zostały wykonane prawidłowo. Sposób ich wykonania nie był w żadnym wypadku przyczyną stwierdzonych następnie usterek związanych z odwarstwieniem tynku i rozwarstwianiem się cegły. Przyczyną tych uszkodzeń był brak mrozoodporności użytych do przemurowania kominów cegieł. Użycie cegły nie spełniającej norm w zakresie mrozoodporności spowodowało konieczność ponownego remontu przemurowanych wcześniej kominów. Okres jaki minął od chwili stwierdzenia pierwszych uszkodzeń do czasu ich ponownego remontu nie miał wpływu na wysokość kosztów naprawy. Koszty te łącznie (co do wszystkich uszkodzonych kominów) wynosiły brutto 119.785 zł. (opinia biegłego H. K. k. 863 i nast.)

Koszty ponownej naprawy kominów poniesione zostały przez powoda (okoliczność niesporna). Roboty wykonane przez powoda w ramach gwarancji odebrane zostały w dniach 21 maja 2012r. i 31 listopada 2012r. (protokoły odbiorów k. 117-120).

Producentem cegieł zakupionych przez powoda u pozwanego była (...) - (...) M. S.. W aktach na k. 104 i 249 znajdują się kopie deklaracji zgodności wystawionych przez producenta. Obie deklaracje wystawione zostały po dacie zakupu cegieł przez powoda. Obie nie spełniają warunków formalnych i mogą wprowadzić nabywcę w błąd co do rzeczywistej właściwości cegły (opinia biegłego A. K. k. 425 i nast. i opinia biegłego H. K. k. 863 i nast.) .

Opisany stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o powołane wyżej dowody z dokumentów i zeznań świadków oraz zeznania powoda i częściowo zeznania pozwanego, a także w oparciu o opinię biegłego H. K. (2). Dokonując ustaleń faktycznych w niniejszej sprawie należało mieć na uwadze, że stan jaki wymagał oceny już nie istnieje. Ponieważ przed wytoczeniem powództwa powód wykonał już skutecznie naprawy gwarancyjne (co było wymuszone charakterem wad i zagrożeniem jakie stanowiły dla bezpieczeństwa budynków i osób) nie istniały zatem kominy w stanie w jakim znajdowały się po remoncie przeprowadzonym przez powoda w roku 2009, nie zachowała się również cegła użyta do przemurowania kominów podczas tego remontu. W tej sytuacji stan kominów, sposób wykonania pierwotnych prac remontowych, właściwości cegły i przyczyny i charakter uszkodzeń kominów zaobserwowanych w roku 2010 ustalać można było jedynie w oparciu o dokumenty i zeznania świadków. Na takim materiale opierają się również opinie biegłych, którzy z oczywistych względów nie mogli w niniejszej sprawie dokonać żadnych obserwacji osobiście.

W tej sytuacji szczególnego znaczenia nabrała ekspertyza dotycząca właściwości cegły użytej do przemurowania kominów przez powoda. Ekspertyza ta jest dokumentem prywatnym i nie stanowi dowodu równoważnego z opinią biegłego sądowego, niemniej nie ma podstaw aby pozbawiać jej mocy dowodowej. Sporządzona została przez podmioty fachowe, po przeprowadzeniu badań próbek cegły. Poprzez złożenie podpisu pod ekspertyzą osoby ją sporządzające potwierdziły zawarte w dokumencie oświadczenia (art.245 k.p.c.), a K. K. potwierdził je dodatkowo podczas przesłuchania w charakterze świadka. Sąd nie dopatrył się żadnych powodów, aby ekspertyzie tej zarzucić nierzetelność lub brak obiektywizmu. W tej sytuacji stała się ona podstawą ustaleń faktycznych, stanowiła również materiał pozwalający biegłemu ocenić przyczyny uszkodzeń przemurowanych kominów. Co prawda strona pozwana nie była obecna przy pobieraniu próbek cegły, okoliczność ta jednak nie dyskwalifikuje ekspertyzy. Próbkę pobierane były w obecności rzeczoznawcy i przedstawiciela Spółdzielni Mieszkaniowej, a zatem osób niezainteresowanych bezpośrednio wynikiem sporu (zeznania świadka E. K.), nie ma zatem podstaw przypuszczać aby przy ich pobieraniu

doszło do nadużyć. Należy w tym miejscu zaznaczyć, że powód czynił starania o dokonanie zabezpieczenia dowodu w trybie postępowania przed Sądem, a starania te nie powiodły się z przyczyn od powoda niezależnych. Nie ma on zatem w chwili obecnej innej możliwości wykazania właściwości nieistniejącej już cegły, jak tylko opinia prywatna.

Dokonując oceny przyczyn powstania usterek i konieczności napraw gwarancyjnych, ich zakresu i kosztów Sąd oparł się o opinię biegłego H. K.. Biegły w sposób jednoznaczny i przekonujący wywiódł, iż przyczyna tych usterek był brak mrozoodporności cegły użytej do przemurowania kominów, wyjaśnił również, że sposób wykonania kominów nie miał wpływu na powstanie tych usterek, przy czym stanowisko to uzasadnił zaworo w opinii pisemnej, jak i podczas składania ustnych wyjaśnień do opinii na rozprawie w dniu 25 sierpnia 2016r. Biegły ustosunkował się do wszystkich zarzutów do opinii zgłoszonych przez strony, przy czym wyjaśnienia biegłego były zrozumiałe i korespondujące z wnioskami opinii. W ocenie Sądu okoliczność, że w wyliczeniach kosztorysowych pojawiły się błędy w wydruku (należy podkreślić, że nie są to błędy rachunkowe w samym wyliczeniu, a jedynie błędy w wydruku wynikające prawdopodobnie z wady oprogramowania, w którym biegły dokonywał kosztorysowania), w żaden sposób nie dyskwalifikują opinii. Sąd to tzw. błędy edycyjne, a ich charakter zbliża się do oczywistych omyłek pisarskich, ich dostrzeżenie nie było nadmiernie utrudnione, a wyjaśnienie oczywiste. W tej sytuacji Sąd uznał opinię biegłego K. za w pełni wiarygodną.

W sprawie opinię wydawał również inny biegły tj. biegły A. K.. Wydana przez niego opinia w znacznej części okazała się nieprzydatna do rozstrzygnięcia sprawy albowiem biegły dokonał tylko formalnej oceny zgromadzonych dokumentów, jedynie w nieznacznym stopniu naświetlając ich znaczenie i sens z punktu widzenia wiedzy fachowej, a obliczając koszty poniesione przez powoda na dokonanie napraw gwarancyjnych do kosztów tych zaliczył tylko cenę cegły zakupionej przez powoda i tylko w takim zakresie w jakim dokonał wyliczenia ilości jej sztuk na podstawie faktur. Biegły nie uwzględnił rzeczywistej ilości cegły potrzebnej do wykonania napraw gwarancyjnych, kosztów pozostałych materiałów i robocizny. Założenie przyjęte przez biegłego było oczywiście błędne, a wnioski opinii nie odpowiadały na pytania Sądu.

Ustalenia, iż cegła użyta do przemurowania kominów w budynkach przy ul. (...) w R. Śl. i P. w C. pochodziła od pozwanego Sąd dokonał w oparciu o zeznania świadków K. J., C. M., A. M., M. T. złożone na rozprawie w dniu 4 czerwca 2013r. k. 292 i następne, a także zeznania powoda złożone na rozprawie w dniu 2 lipca 2013r. k. 334. Niesporne było, iż powód od dłuższego już czasu zaopatrywał się w materiały budowlane u pozwanego. W tej sytuacji zeznania świadków i powoda wskazujące na zakup cegły do przemurowania kominów również u pozwanego są wiarygodne. Pozwani nie zaprzeczają, że powód dokonywał u pozwanego takich zakupów w okresie prowadzenia remontu kominów na opisanych wyżej budynkach, a świadkowie jednoznacznie zeznali, że wszystkie cegły przywożone były z hurtowni (...). W tej sytuacji Sąd uznał okoliczność zakupu spornej cegły u pozwanego za uwodnioną.

Zeznania świadka A. J. nie wniosły do sprawy żadnych okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia. Za niewiarygodne Sąd uznał również zeznania K. S. – świadek nie dokonywał żadnych badań spornej cegły, a swoje twierdzenia opierał jedynie na pobieżnej analizie jej stanu. Wnioski do jakich doszedł nie zostały w żaden sposób potwierdzone.

Sąd zważył co następuje:

Powód dochodził od pozwanych odszkodowania za szkodę jaką poniósł w związku z koniecznością usunięcia wad i usterek na obiektach wzniesionych przy użyciu cegły zakupionej u pozwanego. Pełnomocnik powoda co prawda w treści pisma z dnia 4 kwietnia 2013r. (k. 249) powołał się na odpowiedzialność pozwanych z tytułu rękojmi za wady fizyczne rzeczy sprzedanej i art. 556 k.c., uczynił to jednak wyraźnie tocząc polemikę z pozwanymi co do odpowiedzialności pozwanych za szkodę doznaną przez powoda. Podstawa faktyczna przytoczona w pozwie wskazuje zdaniem Sadu jednoznacznie, że podstawą prawną dochodzonych roszczeń są ogólne zasady odszkodowawczej odpowiedzialności kontraktowej tj. art. 471 k.c. Odpowiedzialność sprzedawcy za szkodę związaną z wadą rzeczy sprzedanej ma charakter dwutorowy: opierać może się zarówno na rękojmi, jak i na ogólnych zasadach odpowiedzialności kontraktowej.

Art. 566 § 1 k.c. ma charakter normy kolizyjnej, wskazującej możliwość wykorzystania przez kupującego roszczeń odszkodowawczych na zasadach ogólnych z art. 471 i nast. k.c., niezależnie od tego, czy przysługują mu uprawnienia z rękojmi, czy też one już wygasły (tak uchwała Sądu Najwyższego z dnia 13 maja 1987 r., III CZP 82/86, teza IV uzasadnienia, OSNC 1987/12/189. Rozważanie te Sąd Najwyższy czynił na tle art. 566 w jego brzmieniu sprzed nowelizacji jaka weszła w życie w dniu 25 grudnia 2014r. Dz. U. 2014, poz. 827; w aktualnym brzmieniu art. 566 § 1 k.c. stanowi wprost, iż odpowiedzialność z tytułu rękojmi nie uchybia przepisom o obowiązku naprawienia szkody na zasadach ogólnych). Zgodnie zaś z art. 471 k.c. określającym ogólną zasadę odpowiedzialności kontraktowej dłużnik obowiązany jest do naprawienia szkody wynikłej z niewykonania lub nienależytego zobowiązania, chyba że niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania jest następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi.

Przeprowadzone w niniejszej sprawie postępowanie dowodowe jednoznacznie wskazało na nienależyte wykonanie zobowiązania sprzedawcy polegające na sprzedaży powodowi cegły nie posiadającej właściwości o jakich zapewniono, szkodę jakiej powód doznał wiążącą się z koniecznością ponownego wykonania prac budowlanych, wysokość tej szkody oraz związek przyczynowy pomiędzy wadliwością zakupionej cegły, a szkodą. Wykazane zostały zatem wszystkie przesłanki odpowiedzialności kontraktowej pozwanego (...) R. K. (1), (...) Spółka jawna w G. przewidziane w art. 471 k.c.

W tej sytuacji Sąd zasądził od pozwanego (...) R. K. (1), (...) Spółka jawna w G. na rzecz powoda kwotę 119.785,- zł jako odpowiadającą wysokości szkody poniesionej przez powoda.

Powód pozwał jednocześnie (...) R. K. (1), (...) Spółka jawna w G., jako sprzedawcę od którego wadliwe cegły nabył, jak i wspólników spółki jawnej (...)

Zgodnie z art. 22 § 2 kodeksu spółek handlowych każdy wspólnik odpowiada za zobowiązania spółki bez ograniczenia całym swoim majątkiem solidarnie z pozostałymi wspólnikami oraz ze spółką, z uwzględnieniem art. 31. Z art. 31 § 1 k.s.h. wynika natomiast, iż wierzyciel spółki może prowadzić egzekucję z majątku wspólnika w przypadku, gdy egzekucja z majątku spółki okaże się bezskuteczna (subsydiarna odpowiedzialność wspólnika). Przepis ten nie stanowi przeszkody do wniesienia powództwa przeciwko wspólnikowi zanim egzekucja z majątku spółki okaże się bezskuteczna (art. 31 § 2 k.s.h.). Jak z tego wynika równoczesne pozwanie spółki jawnej i jej wspólników oraz równoczesne wydanie orzeczenia stanowiącego tytuł egzekucyjny przeciwko spółce i wspólnikom jest dopuszczalne (art. 31 § 2 k.s.h.). Konieczne jednak jest zastrzeżenie w tytule egzekucyjnym odpowiedzialności subsydiarnej wspólników, której podstawy badane są w trybie art. 786 § 1 k.p.c. na etapie rozstrzygnięcia wniosku o nadanie klauzuli wykonalności (por. uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 14 kwietnia 2016r., sygn. IV CSK 503/15). Mają na względzie przytoczone regulacje Sąd zasądził kwotę 119.785 zł również od pozwanych wspólników spółki tj. R. K. (1) i A. C. solidarnie z pozwanym (...) R. K. (1), (...) Spółka jawna w G., zastrzegając, iż egzekucja z majątku R. K. (1) i A. C. może być prowadzona dopiero gdy egzekucja z majątku spółki okaże się bezskuteczna.

Roszczenie ponad kwotę 119.785 zł Sąd oddalił jako wygórowane.

O odsetkach orzeczono w oparciu o przepis art. 481 k.c. z uwzględnieniem zmiany jego brzmienia jaka weszła w życie z dniem 1 stycznia 2016r. Datę początkową naliczania odsetek Sąd zgodnie z żądaniem pozwu ustalił na dzień wniesienia pozwu, uznając, że w tym dniu roszczenie, na skutek wcześniejszych już wezwań do zapłaty, było wymagane.

Ponieważ powód uległ tylko co do nieznacznej części roszczenia Sąd orzekł o kosztach w oparciu o przepis art. 98 k.p.c. obciążając nimi w całości pozwanych. Na koszty procesu złożyły się opłata od pozwu w wysokości 6.025,- zł. (k. 175), wydatki na biegłych w łącznej kwocie 8.209,32 zł.(k. 482,593,833), które to wydatki zostały do kwoty 5.000,- zł. zaliczkowane przez powoda (k.339,603) i do kwoty 2.000,- zł. przez pozwanych (k. 338) oraz koszty zastępstwa procesowego – powoda wg. spisu kosztów 8.856,- zł. i opłata od pełnomocnictwa (k.15), a także celowe do dla dochodzenia roszczeń powoda i z przyczyn opisywanych szerzej w części zawierającej ocenę dowodów niezbędne dla wykazania zasadności troszczeń koszty ekspertyzy (k.21). Łącznie powód wyłożył w toku procesu kwotę 27.278 zł

(opłata od pozwu, zaliczki na biegłych, koszty ekspertyzy, koszty zastępstwa procesowego), które zasądzone na jego rzecz od pozwanych. Na zasadzie art. 113 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych nakazano pobrać od pozwanych na rzecz Skarbu Państwa kwotę 1.209,32 zł tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych tj. różnicę między kwotą wydatkowaną na opinie biegłych, a sumą zaliczek uiszczonych przez strony.

SSO Łucja Oleksy-Miszczyk